

Uitspraaknr. 07.097

Datum:

19 oktober 2007

Ongelijke toepassing overgangsnormen; klacht ongegrond; voortgezet onderwijs.

De klacht

Een moeder klaagt over de wijze waarop de directie de overgangsnormen voor de leerlingen van de 2de brugklas HAVO-VWO ten aanzien van haar dochter heeft toegepast. Sommige leerlingen uit dezelfde klas die zich onder de norm voor overgaan bevinden gaan desondanks over naar de volgende klas (VWO-3) terwijl de dochter, die zich ook onder deze norm bevindt, niet overgaat naar VWO-3. Zij wordt nu geplaatst in HAVO-3. De school hanteert een zogeheten bespreekgebied. Dit wil zeggen dat leerlingen die net onder de norm zitten nog eens extra besproken worden. Dit is een zinloze procedure gebleken omdat het standpunt van de school reeds vaststond en niet meer kon veranderen. De moeder heeft hierbij de indruk dat het door een leerling al dan niet deelnemen aan de huiswerkklas bij de overgang een rol speelt. Zij meent dat haar dochter wordt afgerekend op het feit dat zij geen gebruik maakt van de, 100 euro kostende, huiswerkklas.

Tot slot merkt de moeder op dat de school ten onrechte geen rekening heeft willen houden met de bijzondere omstandigheden van haar dochter. Door een zeer grote belasting met huiswerk voor het vak Latijn kon zij onvoldoende aandacht geven aan haar andere vakken.

De visie van partijen

De moeder stelt dat haar dochter niet aan de normen voor bevordering naar VWO-3 voldoet als gevolg van het feit dat zij Latijn heeft gekozen. Voor dat vak heeft zij veel meer moeten doen dan ze verwacht had. Een verzoek van de moeder om de beslissing in een revisievergadering te heroverwegen is door de directie afgewezen.

De directie beschrijft de procedure aan de hand waarvan in het tweede brugklasjaar wordt beslist over het vervolg van de schoolloopbaan van de leerlingen. Na het tweede rapport (in maart/april) stelt iedere afzonderlijke docent over iedere leerling onafhankelijk een rapportage op. Daarbij worden het resultaat van de Cito-toets en de cijfers van de desbetreffende leerling gevoegd, waarna de docentenvergadering alle leerlingen bespreekt en een voorlopig advies uitbrengt over het vervolg. Het voorlopige advies voor de dochter luidde HAVO-3 met als motivering dat zij onvoldoende inzicht toonde voor het VWO en dat zij een onregelmatige werkhouding had. In de eindvergadering, ruim twee maanden later, is de docentenvergadering nagegaan of er reden was om af te wijken van het voorlopige advies. Hoewel de mentor voorstelde haar naar VWO-3 te bevorderen omdat de dochter dat zo graag wilde, had de docentenvergadering in meerderheid zodanige twijfel over de kans van slagen van de dochter op het VWO dat beslist is haar te bevorderen naar HAVO-3. Dat andere leerlingen, zelfs leerlingen met minder punten dan de dochter, wel bevorderd zijn naar VWO-3 is te verklaren uit het feit dat de leerlingen worden besproken met inachtneming van alle individuele

gegevens; zo kunnen bijvoorbeeld studiehouding, de thuissituatie en andere gegevens van persoonlijke aard een doorslaggevende rol spelen. Een aanzienlijke verbetering in het laatste gedeelte van het schooljaar kan aanleiding zijn om af te wijken van het voorlopige advies. Of leerlingen al dan niet deelnemen aan de huiswerkbegeleiding speelt hierbij als zelfstandig gegeven geen rol. Bij de docenten is dan ook niet algemeen bekend welke leerlingen aan de huiswerkbegeleiding deelnemen. Het was volgens de directie wel duidelijk dat de dochter moeite had met Latijn, maar wat werkdruk betreft zat zij in dezelfde positie als haar medeleerlingen. Leerlingen die pas in het tweede jaar met Latijn beginnen, krijgen dat vak een uur extra per week om de instroom in Gymnasium 3 mogelijk te maken. Omdat de docent Latijn twijfel had over de werkhouding van de dochter is niet overwogen haar tussentijds over te laten stappen naar HAVO/VWO-2 zonder Latijn. Voor het bespreken van de dochter in een revisievergadering zag de directie geen aanleiding omdat er geen sprake was van feiten of omstandigheden waarmee de docenten bij het nemen van hun beslissing geen rekening hadden gehouden.

Overwegingen van de Commissie

De Commissie merkt allereerst op dat zij beslissingen over de bevordering van leerlingen terughoudend toetst omdat deze beslissingen tot de exclusieve beoordelingsbevoegdheid van de daarbij betrokken docenten, directie en schoolbestuur behoren. Inherent aan deze beoordelingsbevoegdheid is dat voor het uitoefenen van die bevoegdheid beoordelingsvrijheid nodig is. Deze instanties hebben immers de professionele toerusting voor het nemen van dergelijke beslissingen. De Commissie is niet geëquipeerd om zich een oordeel te vormen over het kennen en kunnen van leerlingen. Derhalve kan de Commissie niet alleen niet in deze beoordelingsvrijheid treden, zij dient dit ook na te laten.

De Commissie dient zich te beperken tot de controle of de bevorderingsregels in overeenstemming zijn met de wet en algemene rechtsbeginselen resp. beginselen van behoorlijk bestuur en of de directie deze regels juist heeft toegepast. Met terughoudendheid dient de Commissie ook te beoordelen of de bevorderingsregels inhoudelijk redelijk zijn. In de praktijk betekent deze terughoudendheid dat een bevorderingsregel slechts als onredelijk zal worden beoordeeld indien sprake is van evidente (in juridisch jargon: kennelijke) onredelijkheid. Indien de beslissing in zoverre de toets der kritiek kan doorstaan dient de Commissie zich voor het overige te beperken tot een antwoord op de vraag, of de betrokken docent/directie/schoolbestuur - na afweging van de betrokken belangen - in redelijkheid tot de gewraakte beslissing had kunnen komen.

Vast staat dat op grond van de bevorderingsregels de beslissing over bevordering toekomt aan de rapportvergadering, bestaande uit de mentor, de docenten die les geven aan de desbetreffende leerling en de deelschoolleider. Dat de mentor heeft voorgesteld de dochter te bevorderen naar VWO-3, zoals de moeder heeft betoogd, is weliswaar belangrijk maar niet per se doorslaggevend voor de bevorderingsbeslissing. De rapportvergadering is tot het eindoordeel gekomen dat de dochter op grond van haar cijfers, werkhouding, capaciteiten en overige relevante omstandigheden het beste op haar plaats is in HAVO-3. Hierbij heeft het oordeel over het inzicht van de dochter in de materie van het VWO een belangrijke rol gespeeld. Dit is in overeenstemming met artikel 2 onder 9 van de bevorderingsregels.

Het meewegen van niet uitsluitend harde gegevens zoals behaalde cijfers draagt weliswaar het risico in zich van niet gegarandeerd objectieve beoordelingen. Het is echter niet goed denkbaar, dat geen rekening wordt gehouden met individuele factoren. Door de beslissing

over bevordering op te dragen aan een grotere groep, namelijk. de rapportvergadering, heeft de directie een waarborg geschapen tegen louter subjectieve beoordelingen. Bekend is immers, dat een groter draagvlak een vorm van intersubjectiviteit meebrengt.

Van gebreken in de bevorderingsregels of de toepassing hiervan is de Commissie niet gebleken. Evenmin is gesteld noch anderszins gebleken dat deze regels kennelijk onredelijk zijn.

Voorts is gebleken dat de school niet over één nacht ijs gaat bij het nemen van de beslissing welk vervolgonderwijs de leerlingen na de tweede brugklas zullen gaan volgen. Met name het voorlopig advies, waarbij de docenten in maart/april onafhankelijk van elkaar tot een voorlopig oordeel komen en dit vervolgens gezamenlijk bespreken, is een zware procedure. Daarbij speelt het voorlopig advies, naast de Cito-toets, begrijpelijkerwijs een belangrijke rol. Ook ten aanzien van de dochter is deze procedure gevolgd zodat daarin geen onregelmatigheid kan worden gezien. Dat de dochter niet in een revisievergadering ter sprake is gebracht, is eveneens in overeenstemming met de op de school geldende procedure. De directie heeft immers onweersproken gesteld dat er geen sprake was van feiten of omstandigheden waarmee de docenten bij het nemen van hun oorspronkelijke beslissing geen rekening hadden kunnen houden respectievelijk gehouden. De Commissie gaat er daarom vanuit, dat geen sprake is geweest van zodanige omstandigheden, dat wel een revisievergadering over de dochter had moeten zijn belegd.

Dat ten aanzien van andere leerlingen met vergelijkbare cijfers als de dochter andere beslissingen zijn genomen, is inherent aan een beoordeling door de rapportvergadering op meerdere individuele aspecten van de leerling dan uitsluitend de behaalde cijfers. Voorts kan niet gezegd worden dat, daargelaten wat de oorzaak is van bijvoorbeeld een mindere werkhouding van de dochter op bepaalde momenten, de resultaten van de dochter in de laatste periode van het schooljaar zo afwijkend waren van haar eerdere resultaten, dat de docentenvergadering niet in redelijkheid in overeenstemming met het voorlopig advies (en de Cito-uitslag) heeft kunnen beslissen. Dat het al dan niet deelnemen aan de huiswerkklas een rol heeft gespeeld bij het nemen van de beslissing is de Commissie niet gebleken.

Voorgaande overwegingen leiden tot het oordeel, dat de beslissing om de dochter naar HAVO-3 te bevorderen zowel naar inhoud als naar wijze van totstandkomen de toets der kritiek kan doorstaan en de klacht derhalve ongegrond moet worden verklaard.

Het oordeel van de Commissie

De klacht is ongegrond.